

Er der noget nyt at sige på de to områder? Det vil vi i Ny Alliance meget gerne have belyst.

Kl. 10:45

Formanden:

Tak til hr. Anders Samuelsen. Og den første minister, der får ordet til besvarelse, er udenrigsministeren.

Kl. 10:45

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg siger tak på kulturministerens og mine vegne for forespørgslerne, som jo altså drejer sig om den seneste udvikling i Kina, herunder situationen i Tibet, og om problematikken i forbindelse med OL i Kina og vores forhold til OL i Kina.

Lad mig derfor begynde med Tibet. Omkring den 10. marts, som er årsagen for Dalai Lamas eksil i 1959, var der først demonstrationer i Tibet. De følgende uger var der uroligheder i Tibet og i de omkringliggende provinser, hvor der bor etniske tibetanere.

De officielle tal ifølge de kinesiske myndigheder er på 18-22 dræbte, hovedsagelig Han-kinesere, som er omkommet i forbindelse med ildspåsættelser. Der cirkulerer billedmateriale, som bl.a. viser tibetanere kaste med sten og foretage ildspåsættelser, der har medført dødsfald. Denne voldsudøvelse er selvfølgelig uacceptabel, og Dalai Lama har taget meget kraftig afstand fra den, og jeg er naturligvis enig med Dalai Lama i, at ikkevold er vejen frem.

Samtidig skal der selvfølgelig fra de kinesiske myndigheders side vises tilbageholdenhed, og man skal undgå unødigt brug af magtanvendelse. Tibetanere og andre borgere må have lov til at gennemføre fredelige demonstrationer.

Derfor er det stærkt bekymrende, at der fra eksiltibetansk side og andre ngo'ers side tales om op mod 200 døde tibetanere, dræbt i sammenstød med kinesisk politi, og at der er tale om et meget stort antal tilbageholdte.

Som man kan se, er der altså ikke fuld klarhed over situationen. Kinesiske myndigheder har lukket for informationsstrømmen fra Tibet, og herunder har man bedt udlændinge om at forlade Tibet, angiveligt af sikkerhedshensyn.

Men nu åbnes der dog gradvis op igen, herunder for enkelte ngo'er. Det vides endnu ikke, hvornår der gives fuld adgang igen, herunder for pressen.

Fra dansk side pressede vi straks på for en hurtig reaktion på situationen og var aktivt med

til at udvirke, at EU udsendte en erklæring allerede den 17. marts, hvor der opfordredes til tilbageholdenhed og afståelse fra unødigt magtanvendelse. Jeg udsendte også selv en erklæring samtidig.

Domfældelserne over 30 tibetanere den 29. april med domme fra 3 år til livstid er stærkt bekymrende. Vi påtaler i den sammenhæng over for Kina, at retssagerne foregik i hemmelighed, og at bl.a. sikringen af et uafhængigt forsvar ikke blev overholdt. Det er et grundlæggende spørgsmål om adgang til en retfærdig rettergang, og det har alle krav på, hvad enten man ender med at blive betegnet som uskyldig eller skyldig.

Urolighederne er udtryk for årtiers frustrationer i den tibetanske befolkning. Vi anerkender, at der sker en stor vækst og udvikling i Tibet, finansieret af Kina, men der er samtidig ingen tvivl om, at mange tibetanere under denne udvikling føler sig fortsat mere marginaliseret i Tibet, både økonomisk og kulturelt, og der pågår jo altså menneskerettighedskrænkelser, herunder af religionsfriheden og ytringsfriheden, i Tibet.

På det uformelle udenrigsministermøde den 29. marts blev EU-landene derfor enige om en erklæring, der indeholder følgende elementer: sikring af fuldstændige oplysninger om begivenhederne i Tibet, herunder igennem, at journalister, også udenlandske, får adgang til Tibet; dernæst at tilbageholdte behandles i overensstemmelse med internationale standarder; og så, at Kina indgår i en reel dialog og forhandling med Dalai Lama om en varig løsning, der respekterer tibetanernes kultur, identitet og religion. Og så noterede vi os Dalai Lamas udtalelser om ikkevold, og udgangspunktet var autonomi inden for Kina, og dermed ikke uafhængighed for Tibet, og det er jo i overensstemmelse med Danmarks og EU's etkinapolitik.

Vi har altså udtalt vores bekymring tydeligt, offentligt og vedvarende og ved enhver lejlighed. Således tog fødevarerministeren Tibet op under sit besøg i Kina den 19.-23. april. Vi opfordrede til dialog, EU opfordrede til dialog, og det er derfor positivt, at dialogen mellem Dalai Lamas repræsentanter og Kina nu er genoptaget; det viser også, at det internationale pres har en effekt.

Dalai Lamas to repræsentanter, Lody Gyari og Kelsang Gyaltzen, mødtes søndag den 4. maj i Shenzhen med kinesiske regeringsrepræsentanter, og Dalai Lama har udtalt, at han forven-